

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА МІСЦЕВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ НА ОБЛАСНОМУ РІВНІ

Одним із важливих завдань у процесі побудови та зміцнення соціальної демократичної правової держави України є пошук оптимальних, виважених шляхів, передумов та механізмів взаємодії органів місцевого самоврядування з місцевими державними адміністраціями, проблематика розвитку й функціонування яких завжди була актуальною і в теоретичному, і в практичному плані. Але особливого значення вона набуває за нинішніх умов. Необхідним є подальше дослідження складного теоретичного питання про співвідношення соціальної єдності влади як вираження суверенітету народу і організаційно-правової системи поділу єдиної влади на різні її гілки, що реалізують специфічні функції та повноваження.

Набуття Україною незалежності та проголошення нею демократичних перспектив розвитку як ніколи активізувало питання про сутність і місце, роль і значення органів місцевого самоврядування в системі влади, управління державою і суспільством у цілому.

В системі органів місцевого самоврядування відбувається поєднання державних та самоврядних повноважень, громадсько-територіальних і державних інтересів.

З 1992 р. відбулося роздержавлення місцевих Рад народних депутатів, у результаті чого з'явилися дві системи органів місцевої влади – органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації.

Законодавче розмежування повноважень як усередині кожної системи місцевої влади, так і у відносинах між ними, відіграє певну роль у стабілізації відповідних відносин.

Через відсутність законодавчого врегулювання статусу територіальної громади в Україні, неможливо чітко розмежувати повноваження у системі органів і посадових осіб місцевого самоврядування.

У законодавстві України необхідно встановити порядок здійснення делегованих повноважень, порядок набрання чинності та введення в дію актів з питань делегованих повноважень, а також визначити систему контролю за рішенням з питань делегованих повноважень. Потрібно було б також законодавчо визначити види та обсяги відповідальності за невиконання або належне виконання

делегованих повноважень, за делегування власних повноважень, яке спрямоване на ухилення від відповідальності за реалізацію цих повноважень.

Є проблема і в законодавчому визначенні принципів делегування повноважень, в тому числі таких, як законність, субсидіарність, добровільність прийняття до виконання делегованих повноважень, підконтрольність та підзвітність щодо здійснюваних делегованих повноважень.

Серед нагальних проблем взаємодії органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій чільне місце належить і таким проблемам: проблема створення дійових механізмів розмежування повноважень між різними рівнями органів місцевого самоврядування, проблема засвоєння у практиці функціонування місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування конституційної концепції розподілу влад і автономності інституту місцевого самоврядування, одним із інструментів вирішення цієї проблеми є навчання виборних осіб (депутати рад, голови громад) і службовців місцевого самоврядування. Проблема подальшої децентралізації державної влади за рахунок поширення самоврядування на рівень областей та районів. Проблема посилення ролі місцевих державних адміністрацій в реалізації їх головної конституційної функції – забезпечення виконання Конституції та законів України.

Наведене обумовлює необхідність зміни підходів до створення організаційно-правових передумов розвитку місцевого самоврядування, а саме: головним завданням сучасного етапу формування правового поля українського місцевого самоврядування має стати всеохоплююче вдосконалення української моделі місцевого самоврядування виходячи із узагальнення досвіду її реалізації та завдань державного будівництва на подальші часи незалежності.

В Україні для вирішення проблемних питань щодо взаємодії органів місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій потрібно прийняти окремий закон про розмежування завдань і повноважень між ними, закріплених у загальних законах.

Для вирішення проблемних питань автор пропонує: по-перше, необхідне застосування комплексного і послідовного підходу у правовому регулюванні місцевого самоврядування. Це передбачає відмову від внесення косметичних змін до базових законів про місцеве самоврядування та про місцеві державні адміністрації. Доцільне створення установчих актів, які визначатимуть систему місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій в цілому з урахуванням досвіду його становлення. По-друге, доцільно забез-

печити законодавче регулювання на різних рівнях місцевого самоврядування: щодо статусу районних і обласних органів місцевого самоврядування, щодо статусу територіальних громад та їх об'єднань, щодо здійснення органами місцевого самоврядування наданих їм законом повноважень органів виконавчої влади і контролю за виконанням цих повноважень.

Таким чином, для розвитку місцевого самоврядування в Україні актуальним було і залишається питання балансу між владними повноваженнями центру і регіонів, державних адміністрацій і органів місцевого самоврядування.